

ПАМ'ЯТКА

для керівників, персоналу об'єктів по забезпеченню антитерористичної захищеності і діям при погрозі вчинення (вчиненні) терористичних актів

I. Порядок дій у разі виявлення ознак підготовки до скоєння терористичного акту

1. Типові ознаки підготовки до скоєння терористичного акту:

- відео- та фотозйомка об'єкту;
  - спостереження (в т.ч. із застосуванням електронно-оптичних засобів спостереження, за допомогою БПЛА);
  - складання схем об'єкту і шляхів підходу до нього;
  - спроба отримання даних про систему охорони та оборони об'єкту;
  - поява осіб, у поведінці яких вбачається підвищений і при цьому слабомотивований інтерес до певних аспектів у діяльності об'єкта можливої терористичної загрози;
  - вивідування у оточуючих відомостей про режим роботи об'єкту, порядку доступу на нього;
  - проникнення у підвальні приміщення і на горища багатопверхових будівель осіб, які не мають до них будь-якого відношення;
  - залишення без нагляду пакетів, валіз тощо;
  - висловлювання намірів здійснити теракт;
  - наявність документів з різними установчими даними;
  - пропозиція виконати малозначиму роботу за значну винагороду: перегін автомобіля, перенесення пакету (мішка, згортку і т.д.), передача посилки, у тому числі пасажирами залізничного або автомобільного транспорту.
- Для вчинення терактів терористи в тому числі залучають бойовиків-смертників (у більшості випадків, молоді чоловіки або жінки віком 20-35 років, які діють, як правило парами (один – виконавець, інший – контролер).
- Характерна ознака терористів-смертників у літній час – одяг не відповідає погоді, просторий, покликаний приховати «пояс шахіда».
- Вирізняються наступні варіанти розміщення СВП:
- на грудях, на стегні, на талії, в т.ч. імітуючи вагітність (як правило «пояс шахіда»);
  - у носимих предметах (дамська сумка, барсетка, дипломат тощо).

2. Порядок дій посадових осіб при виявленні ознак підготовки до скоєння терористичного акту

При виявленні ознак підготовки до скоєння терористичного акту необхідно:

- негайно повідомити керівництво установи та чергові служби СБУ, НП, ДСНС;
- зафіксувати установчі дані (відмінні ознаки) на громадянина або автомобіль;

посилити спостереження за навколишньою територією, об'єктами;
фіксувати осіб, які ведуть візуальне (відео, фото) спостереження за об'єктами та мають зазначені ознаки за допомогою відеозйомки, викликати співробітників НП, СБУ для перевірки документів з метою встановлення особи і намірів;

для евакуації підозрілого автотранспорту викликати співробітників НП, до їх прибуття організувати спостереження за автомобілем, вжити заходів щодо недопущення загибелі людей при можливому підриві автомобіля.

3. Порядок дій у разі:

а) виявлення вибухового пристрою (далі – ВП) або підозрілого предмету:

про факт виявлення характерних ознак ВП, місце його розташування, час виявлення та особу, яка виявила – негайно повідомити керівництво об'єкта і через нього правоохоронні органи;

до прибуття співробітників правоохоронних органів наявними силами обмежити доступ сторонніх осіб до місця розташування можливого ВП;

у разі необхідності здійснити евакуацію людей згідно з відпрацьованими планами;

забезпечити безперешкодний проїзд до місця виявлення підозрілого предмета автотранспорту правоохоронних органів, швидкої медичної допомоги, пожежної охорони тощо;

до прибуття оперативно-слідчої групи забезпечити присутність осіб, які виявили підозрілий предмет, та фіксацію їх установчих даних;

у всіх випадках дати вказівку щодо заборони наближення до місця виявлення підозрілого предмета, не чіпати та не переміщувати його.

СУВОРО ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ при виявленні підозрілого предмету самостійно проводити з ним будь-які дії (торкатися, нахилити, переміщувати, підіймати тощо).

Примітка: слід пам'ятати, що марна втрата часу при загрозі вибуху може призвести до людських жертв!

Характерними ознаками, що вказують на можливу наявність ВП, можуть бути:

пакунки, коробки та інші предмети, залишені без нагляду власників;

предмети з характерним видом штатних бойових припасів, навчально-імітаційних, сигнальних, освітлювальних, піротехнічних виробів чи їхніх елементів;

звук працюючого годинникового механізму в предметі;

наявність у предметі запаху бензину, гасу, розчиннику, хімічних матеріалів, диму, що виходить із предмета тощо;

наявність у предмета елементів (деталей), що не відповідають його прямому призначенню;

незвичайно велика маса предмета (наприклад коробки цукерок, банки кави, книги, блокноту тощо);

наклейки, етикетки з підписами на поверхні кришок, коробок;
нестандартний засіб виготовлення посилочної тари;
наявність будь-якого додаткового контакту предмета з об'єктами навколишньої обстановки;
наявність у дверях, вікнах яких-небудь сторонніх предметів, закріпленого дроту, ниток, важелів, шнурів тощо;
стороннє сміття, порушення ґрунту, покриття на газонах, тротуарах за відсутності пояснень щодо їх виникнення у відповідних служб;
залишений власниками транспорт у контрольованих зонах протягом тривалого часу;
наявність у контрольованій зоні сторонніх чи нічийних приладів, механізмів, тимчасових споруд, будівельних матеріалів і конструкцій тощо;
порушення вимог паркування автотранспортних засобів у контрольованих зонах;
намагання особи з предметом у руках чи в специфічному одязі, який дає змогу приховувати на тілі ВП, за будь-яких обставин безпосередньо наблизитися до об'єкта охорони чи маршруту його пересування.

Рекомендовані зони евакуації та оточення при виявленні ВП або підозрілого предмету:

граната РГД-5	не менше 50 метрів;
граната Ф-1	не менше 200 метрів;
тротилова шашка (200 г)	45 метрів;
тротилова шашка (400 г)	55 метрів;
банка від пива	60 метрів;
міна МОН-50	85 метрів;
дипломат (кейс)	230 метрів;
дорожній чемодан	350 метрів;
малолітражний автомобіль	460 метрів;
позашляховик	580 метрів;
мікроавтобус	920 метрів;
вантажний автомобіль (фургон)	1240 метрів

б) надходження анонімних повідомлень (телефонних дзвінків, листів тощо), що містять ознаки терористичного характеру

Під час прийому анонімного телефонного повідомлення, що містить ознаки терористичного характеру, дотримуйтеся наступних рекомендацій:

намагайтеся дослівно запам'ятати розмову та зафіксувати її на папері;
у процесі розмови відмітьте стать, вік особи, що телефонує та особливості його (її) мови: голос (голосний або тихий, низький або високий), ТЕМП мови (швидкий або повільний), вимова (чітка, із заїканням, переключена, шепелява, з акцентом або діалектом), манера мови (розв'язана, зі знуцанням, з нецензурними виразами);

обов'язково зверніть увагу на звуковий фон (шум авто або залізничного транспорту, звук теле- або радіоапаратури, інші голоси тощо);

обов'язково зафіксуйте точний час початку розмови та її тривалість;

в будь-якому випадку намагайтеся під час розмови отримати відповіді на наступні запитання:

куди, кому і за яким телефоном дзвонить особа;

які конкретні вимоги висуває;

висуває вимоги особисто або виступає в ролі посередника, чи представляє, якусь організацію;

за яких умов вона готова відмовитись від своїх намірів;

як і коли можна з нею зв'язатись;

кому можна повідомити або передати зміст дзвінка;

намагайтеся уточнити в особи, яка телефонує, максимально можливий проміжок часу для прийняття рішення вами та вашим керівництвом;

при можливості у процесі розмови повідомте про неї керівництво або негайно після її закінчення;

без нагальної потреби не розповсюджуйте інформацію про факт розмови та її зміст;

за наявності автоматичного визначника номера, обов'язково запишіть номер телефону у журнал прийому повідомлень, що виключить можливість його випадкової втрати;

при використанні звукозаписуючої апаратури необхідно відразу вийняти носій інформації із записом розмови та вжити заходів щодо її збереження, обов'язково на її місце встановіть новий носій інформації.

При отриманні анонімного документу, що містять погрози терористичного характеру:

користуйтеся ним максимально обережно;

помістіть його у чистий поліетиленовий пакет (файл) та зберігайте в окремій твердій папці;

не залишайте на ньому відбитків своїх пальців.

Якщо документ був у конверті, його слід відкривати тільки з лівої або правої сторони, при цьому краї конверту обережно обрізувати ножицями.

Зберігайте все: сам документ із текстом, будь-які вкладення, конверт і упаковку.

Не розширюйте коло осіб, яким відомо про факт отримання та зміст анонімного документу.

Анонімні матеріали, що містять погрози терористичного характеру надсилаються на адресу місцевих органів СБУ разом із супровідним листом, в якому вказуються конкретні ознаки анонімних матеріалів (вид, кількість, яким способом і на чому вони виконані, з яких слів починається та якими закінчується текст, наявність підпису тощо), а також обставини, пов'язані з їх розповсюдженням, виявленням або отриманням.

Анонімні документи не повинні підшиватись, склеюватись, на них забороняється робити надписи, підкреслювати або обводити окремі місця в тексті, писати резолюції або вказівки та згинати їх. При виконанні резолюцій та інших написів на супровідних документах, не повинно залишатись відтисків тексту на анонімних матеріалах.

При отриманні анонімних матеріалів, що містять погрози терористичного характеру, за допомогою СМС - повідомлень або через Інтернет

текст повідомлення обов'язково зберігається і про факт погроз повідомляються місцеві органи СБУ.

в) Захоплення заручників:

При захопленні людей у заручники необхідно:

- негайно повідомити про надзвичайну подію правоохоронні органи і керівництво об'єкта;
- по можливості блокувати місце події, використовуючи технічні засоби охорони;
- підвищити пильність охоронців на всіх постах. Перевести систему відеоспостереження об'єкта в режим запису;
- не вступаючи в переговори з терористами, по можливості виконувати їхні вимоги, якщо це не зв'язано з заподіянням шкоди життя і здоров'ю людей;
- забезпечити евакуацію персоналу, які знаходяться поза місцем захоплення заручників;
- припинити доступ на об'єкт людей і проїзд автотранспорту;
- вжити заходів до безперешкодного проходження і проїзду на об'єкт співробітників правоохоронних органів;
- після прибуття спецпідрозділів правоохоронних органів надати їм необхідну інформацію: схеми об'єкта, схеми розташування систем, відеоспостереження, вентиляції, електропостачання та ін.;
- надалі діяти відповідно до розпоряджень керівника антитерористичної операції.

Телефон відповідального чергового Управління СБУ у Львівській області (067) 310-93-99;

Телефон чергового Дрогобицького РВ Управління СБУ у Львівській області (097) 117-73-15.